

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Генчо Василев Вълчев

относно дисертационен труд на тема
**„Нагласи към храненето и суплементацията на деца със специални
образователни потребности”**
за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”
по професионално направление 1.2 Педагогика (*Специална педагогика*)

Докторант: Бианка Иванова Станкова
Научен ръководител: проф. д-р Емилия Хинкова Евгениева

Съответствие на процедурата с действащата нормативна уредба

Със заповед № РД 38-619/30.10.2024г. на ректора на СУ „Св.Климент Охридски“ съм определен за член на научно жури и изготвяне на становище по процедурата за защита на дисертационен труд на тема „Нагласи към храненето и суплементацията на деца със специални образователни потребности“, разработен от Бианка Станкова, редовен докторант по професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика), с научен ръководител проф. д-р Емилия Хинкова Евгениева, за присъждане на образователната и научна степен „доктор”.

Представеният за оценяване и изработване на становище комплект материали е във формат и със съдържание, съответстващи на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски”. Освен дисертационния труд са приложени 4 публикации по темата на дисертационното изследване, Автореферат, справка за изпълнение на наукометричните показатели и др. материали.

Актуалност на проблематиката на дисертационния труд

Осигуряването на оптимални условия за социална и образователна интеграция на децата със специални образователни потребности е базисен не само за самите деца със СОП, но и за цялостния комплекс от професионални и личностни взаимоотношения в образователната система. Поливалентността на потребностите на децата със специални образователни потребности, детерминирани от спецификата и обема на личните им ресурси, поставя изисквания за комплексност на подходите и координация на стратегиите за приобщаване и адаптация на тази група деца, не само като част от образователната система, но и като част от ресурса на обществото въобще. В този контекст културата на здравословно хранене и формирането на здравословни хранителни навици се явяват базисно условие за изграждане на здравословно поведение на децата със специални образователни потребности,

като значима част от цялостната терапевтична и образователна стратегия на приобщаващия процес.

В този контекст актуалността на темата и нейната дисертабилност са извън съмнение (за мен).

Познаване на проблематиката

Докторантът Бианка Станкова демонстрира добра информираност и познаване на базисната и актуалната научната проблематика още в Първа глава на дисертационния труд. Тук са структурирани трите основни направления, върху които е изградена концепцията на изследването:

- 1) Особенности в развитието на деца със специални образователни потребности;
- 2) Нормативна уредба за здравословно хранене в национален и световен мащаб.
- 3) Съвременни стратегии за хранене и формиране на хранителна култура.

Доброто познаване на Европейската и националната нормативна база и административно-организационните параметри на стратегиите и политиките за здравословно хранене е обвързано с достатъчни компетенции в областта на иновациите в специалното образование и особеностите в развитието на децата със СОП.

Подходът към селектиране, систематизиране и анализ на научната информация показва познаване на конкретната проблематика, както и формиране умения за работа с източници на научна информация.

Структура и съдържание на дисертационния труд

Дисертационния труд е с класическа структура и е оформен при спазване на нормативните изисквания в Закона за развитие на академичния състав в Република България. Състои се от уводна част, три основни обособени части със съответните субструктурни параграфи, изводи и препоръки, приноси, заключение, библиография и приложения.

Списъкът на литературните източници е внушителен (181) и включва авторски разработки и нормативни документи. Декларирани са и 25 източника от интернет. Към дисертационния труд са добавени 2 приложения, които включват част от инструментариума на изследването. Основният текст е в обем от 174 страници, онагледен с 2 схеми, 16 таблици, 12 фигури и 21 графики. В структурно отношение дисертацията е логично построена и добре балансирана.

Дизайнът на изследователската програма е представен във Втора глава на дисертационната разработка. Ясно е дефинирана предметно-обектната област на изследването. Коректно е формулирана целта на изследването, като е дезагрегирана в 4 подцели, съобразно спецификата на темата и предметно-обектната област. Декларираните 9 изследователски задачи са детерминирани от поставената цел и ясно очертават параметрите на изследването. Целите и задачите са логично аргументирани, кореспондират с представените 3 хипотези и определят акцентите на изследователската програма.

Изследователската програма е детайлно представена и в конструктивен план е разработена в схема от три стъпки:

- 1) Подготвителен (констатиращ) етап;
- 2) Основен (изпълнителен) етап.
- 3) Финален (заключителен) етап.

Групата на изследваните лица е коректно селектирана, съобразно целта и задачите на изследването.

Инструментариума е разработен в съответствие с основните детерминанти на изследователската програма (цел, задачи, хипотеза) и кореспондира с декларираните изследователски методи.

Анализът на резултатите от изследването е представен в Трета глава. Диференциацията на акцентните направления на анализа е съобразно заложените хипотези. Резултатите от анализа на данните са представени в табличен вид, онагледени са чрез диаграми, което е допълнителен плюс към достоинства на разработката. За обработка на данните са използвани адекватни статистически методи.

При диференцирания анализ на данните по посока на хипотезите са изведени обобщения с практическа стойност. Препоръчвам на докторанта да обърне повече внимание на интерпретацията и дискусията на получените резултати от изследователските процедури.

Приноси на дисертационния труд

Приносите на дисертационния труд на Бианка Станкова, формулирани от докторанта, са с комплексен характер:

- 1) към научната теория (3 приноса);
- 2) приноси с практико-приложен характер (2 приноса).

Приемам валидността на петте приноса, формулирани от докторанта.

Искам да отбележа, че при формулиране на приносите на дисертационния труд докторантът Бианка Станкова е била обективна и не е преувеличила достоинства на дисертацията.

Публикации по темата на дисертационния труд

Представени са 4 публикации по темата на дисертационния труд. Съдържанието на публикациите е в съответствие с проблемните области, обхванати в разработката. По този показател нормативните изисквания са изпълнени.

Оценка на Автореферата

Авторефератът е във формат и със съдържание, които отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на СУ. Съдържанието му точно отразява представения дисертационен труд.

Препоръки

Препоръчвам на докторанта да обърне повече внимание на стила на изразяване и точността на формулировките (отдавам недостатъците на липсата на достатъчно опит в този жанр).

Заключение

Оценката ми на представения дисертационен труд се базира на следните маркери:

1. Съответствие с регламентите на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ. – *Представения труд и публикации съответстват на нормативните изисквания.*

2. Приноси. - *Научните резултати, постигнати в дисертационния труд са значими за специалнопедагогическата теория и практика.*

3. Дизайн. – *Структурирането на съдържанието и оформлението са извършени съобразно изискванията за труд от такова естество.*

Докторантът Бианка Станкова притежава необходимите теоретични знания и професионални умения по научна специалност Специална педагогика и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Това ми дава основание да предложа на уважаемото Научно жури да даде положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление 1.2. Педагогика (*Специална педагогика*) на Бианка Иванова Станкова.

12.12.2024 г.

гр. Бургас

Автор на становището:.....

Доц.д-р Генчо Вълчев